

IV

(Tiedotteet)

EUROOPAN UNIONIN TOIMIELINTEN, ELINTEN, TOIMISTOJEN JA
VIRASTOJEN TIEDOTTEET

EUROOPAN KOMISSIO

SOSIAALITURVAJÄRJESTELMIEN YHTEENSOVITTAMISTA KÄSITTELEVÄ
HALLINTOTOIMIKUNTA

PÄÄTÖS N:o A1,

tehty 12 päivänä kesäkuuta 2009,

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 883/2004 mukaista asiakirjojen oikeellisuutta, sovellettavan lainsäädännön määrittämistä ja etuuksien myöntämistä koskevan vuoropuhelu- ja sovittelumenettelyn perustamisesta

(ETA:n kannalta ja EY:n ja Sveitsin sopimuksen kannalta merkityksellinen teksti)

(2010/C 106/01)

SOSIAALITURVAJÄRJESTELMIEN YHTEENSOVITTAMISTA
KÄSITTELEVÄ HALLINTOTOIMIKUNTA, joka

ottaa huomioon sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta 29 päivänä huhtikuuta 2004 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 883/2004 ⁽¹⁾ 72 artiklan a alakohdan, jonka mukaan hallintotoimikunnan tehtävänä on käsitellä kaikkia asetuksen (EY) N:o 883/2004 ja sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annetun asetuksen (EY) N:o 883/2004 täytäntöönpanomenettelystä 16 päivänä syyskuuta 2009 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 987/2009 ⁽²⁾ säännöksistä johtuvia hallinnollisia ja tulkinnallisia kysymyksiä,

ottaa huomioon asetuksen (EY) N:o 883/2004 76 artiklan 3 kohdan, 4 kohdan toisen alakohdan ja 6 kohdan jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten ja laitosten velvollisuudesta tehdä yhteistyötä asetusten asianmukaisen täytäntöönpanon varmistamiseksi,

ottaa huomioon asetuksen (EY) N:o 987/2009 5 artiklan henkilön aseman osoittavien asiakirjojen ja todisteiden oikeudellisesta pätevyydestä,

ottaa huomioon asetuksen (EY) N:o 987/2009 6 artiklan lainsäädännön väliaikaisesta soveltamisesta ja etuuksien väliaikaisesta myöntämisestä tapauksissa, joissa kahden tai useamman jäsenvaltion laitoksilla on eri näkemys siitä, mitä lainsäädäntöä sovelletaan,

ottaa huomioon asetuksen (EY) N:o 987/2009 16 artiklan menettelyn vahvistamisesta asetuksen (EY) N:o 883/2004 13 artiklan soveltamista varten,

ottaa huomioon asetuksen (EY) N:o 987/2009 60 artiklan menettelyn vahvistamisesta asetuksen (EY) N:o 883/2004 68 artiklan soveltamista varten

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Yksi ratkaisevista tekijöistä kansallisten sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista koskevien yhteisön sääntöjen toimivuudelle on eri jäsenvaltioiden viranomaisten ja laitosten tiivis ja tehokas yhteistyö.
- (2) Yksi osa asetusten mukaista hyvää yhteistyötä on viranomaisten ja laitosten ja henkilöiden välinen tietojenvaihto, joka perustuu julkisen palvelun, tehokkuuden, aktiivisen avunannon, nopean toimituksen ja saatavuuden periaatteisiin.
- (3) On laitosten ja viranomaisten sekä henkilöidenkin edun mukaista, että asianomaisen henkilön oikeuksien ja velvollisuuksien vahvistamiseksi ja määrittämiseksi tarvittavat tiedot toimitetaan tai vaihdetaan viipymättä.

⁽¹⁾ EUVL L 166, 30.4.2004, s. 1.

⁽²⁾ EUVL L 284, 30.10.2009, s. 1.

- (4) Vilpittömän yhteistyön periaate, joka vahvistetaan myös EY:n perustamissopimuksen 10 artiklassa, edellyttää laitosten arvioivan tarkoin tosiseikat, joilla on merkitystä asetusten soveltamiselle. Jos on epäilystä asiakirjan oikeellisuudesta tai todisteiden virheettömyydestä tai jos jäsenvaltioilla on eri näkemykset siitä, mitä lainsäädäntöä sovelletaan tai minkä laitoksen olisi myönnettävä kyseessä oleva etuus, on asetuksen (EY) N:o 883/2004 soveltamisalaan kuuluvien henkilöiden edun mukaista, että asianomaisten jäsenvaltioiden laitokset tai viranomaiset pääsevät asiassa yhteisymmärrykseen kohtuullisessa ajassa.
- (5) Asetuksen (EY) N:o 987/2009 5 ja 6 artiklassa säädetään sovittelumenettelystä, jota tällaisissa tapauksissa noudetaan.
- (6) Kyseisissä säännöksissä vahvistetaan neuvoston asetusta (ETY) N:o 1408/71 ⁽¹⁾ koskeva Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytäntö ja laajennetaan sitä edelleen; oikeuskäytännön perusteella on kehitetty vakiomenettely jäsenvaltioiden välillä käytäviä riitoja varten liittyen lähettämistä koskevia todistuksia, ja oikeuskäytäntö on vahvistettu aiemmalla Euroopan yhteisöjen siirtotyöläisten sosiaaliturvan hallintotoimikunnan päätöksellä N:o 181 ⁽²⁾.
- (7) Asetuksen (EY) N:o 987/2009 sekä 5 että 6 artiklassa säädetään mahdollisuudesta saattaa asia hallintotoimikunnan käsiteltäväksi, jos laitosten tai viranomaisten välillä ei päästä yhteisymmärrykseen.
- (8) Asetuksen (EY) N:o 987/2009 16 artiklan mukaan tätä samaa menettelyä olisi sovellettava myös silloin, kun laitoksilla tai viranomaisilla on erilaiset näkemykset asetuksen (EY) N:o 883/2004 13 artiklan soveltamisesta.
- (9) Asetuksen (EY) N:o 987/2009 60 artiklassa viitataan kyseisen asetuksen 6 artiklaan, jota olisi sovellettava myös silloin, kun vallitsee eri näkemykset siitä, mitä lainsäädäntöä olisi ensisijaisesti sovellettava perhe-etuuksiin liittyvissä asioissa.
- (10) Edellä mainittujen säännösten perustana on asetuksen (EY) N:o 883/2004 76 artiklan 6 kohta, jonka mukaan silloin, kun kyseisen asetuksen tulkinnaissa tai soveltamisessa ilmenee vaikeuksia, toimivaltaisen jäsenvaltion laitos tai henkilön asuinjäsenvaltion laitos ottaa yhteyttä asianomaisten jäsenvaltioiden laitoksiin ja jonka mukaan asiassa voidaan kääntyä hallintotoimikunnan puoleen, jos sitä ei pystytä ratkaisemaan kohtuullisessa ajassa.
- (11) Jäsenvaltiot ovat tuoneet esille, että olisi tarpeen vahvistaa vakiomenettely, jota sovellettaisiin ennen kuin asia voidaan siirtää hallintotoimikunnan käsiteltäväksi, ja määrittellä tarkemmin hallintotoimikunnan rooli sovellettavaa lainsäädäntöä koskevien laitosten välillä vallitsevien vastakkaisien näkemysten yhteensovittamisessa.
- (12) Samanlainen menettely on jo vahvistettu useissa jäsenvaltioiden keskinäisissä kahdenvälisissä sopimuksissa. Kyseiset sopimukset ovat olleet mallina tälle päätökselle.
- (13) Menettelyn nopeuttamiseksi olisi suositeltavaa, että yhteydenpito laitosten ja viranomaisten yhteyshenkilöiden välillä tapahtuisi sähköisesti,
- sekä käsittelee asiaa asetuksen (EY) N:o 883/2004 71 artiklan 2 kohdassa säädettyin edellytyksin,

ON PÄÄTTÄNYT SEURAAVAA:

- Tässä päätöksessä vahvistetaan säännöt vuoropuhelu- ja sovittelumenettelylle, jota voidaan käyttää seuraavissa tapauksissa:
 - tapaukset, joissa vallitsee epäily henkilön aseman osoittavan asiakirjan oikeellisuudesta tai todisteiden virheettömyydestä asetusta (EY) N:o 883/2004 tai asetusta (EY) N:o 987/2009 sovellettaessa, tai
 - tapaukset, joissa jäsenvaltioilla on erilaiset näkemykset siitä, mitä lainsäädäntöä olisi sovellettava.
- Vuoropuhelu- ja sovittelumenettelyä sovelletaan ennen kuin asia voidaan siirtää hallintotoimikunnan käsiteltäväksi.
- Tätä päätöstä sovelletaan rajoittamatta asianomaisten jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön mukaisesti sovellettavien hallintomenettelyjen soveltamista.
- Jos asiassa on haettu kyseisen asiakirjan myöntäneen laitoksen jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön nojalla muutosta oikeus- tai hallintoteitse, vuoropuhelu- ja sovittelumenettely on keskeytettävä.

⁽¹⁾ EYVL L 149, 5.7.1971, s. 2.

⁽²⁾ EYVL L 329, 14.12.2001, s. 73.

5. Laitosta tai viranomaista, joka ilmaisee epäilevänsä toisen jäsenvaltion laitoksen tai viranomaisen myöntämän asiakirjan oikeellisuutta tai joka ei hyväksy (väliaikaista) päätöstä siitä, mitä lainsäädäntöä sovelletaan, kutsutaan jäljempänä 'menettelyä pyytäväksi laitokseksi'. Toisen jäsenvaltion laitosta kutsutaan jäljempänä 'pyynnön vastaanottavaksi laitokseksi'.

Vuoropuhelumenettelyn ensimmäinen vaihe

6. Jos ilmenee jompikumpi 1 kohdassa tarkoitetuista tilanteista, menettelyä pyytävä laitos ottaa yhteyttä pyynnön vastaanottavaan laitokseen ja pyytää tätä antamaan tarpeellisen selvityksen tekemästään päätöksestä ja tarvittaessa peruuttamaan kyseessä olevan asiakirjan tai julistamaan sen mitättömäksi tai tarkastelemaan päätöstä uudelleen tai peruuttamaan sen.
7. Menettelyä pyytävä laitos perustelee pyyntönsä ilmoittaen, että sovelletaan tätä päätöstä, ja esittää pyyntöä tukevat asianmukaiset todisteet. Menettelyä pyytävä laitos ilmoittaa, kuka on sen yhteyshenkilö vuoropuhelumenettelyn ensimmäisessä vaiheessa.
8. Pynnön vastaanottava laitos vahvistaa sähköpostilla tai faksilla saamansa pyynnön viipymättä ja viimeistään 10 työpäivän kuluttua pyynnön vastaanottamisesta. Vastaanottava laitos myös ilmoittaa, kuka on sen yhteyshenkilö vuoropuhelumenettelyn ensimmäisessä vaiheessa.
9. Pynnön vastaanottava laitos ilmoittaa menettelyä pyytävälle laitokselle tutkimustensa tulokset mahdollisimman pian, kuitenkin viimeistään kolmen kuukauden kuluttua pyynnön vastaanottamisesta.
10. Jos alkuperäinen päätös vahvistetaan, peruutetaan ja/tai asiakirja peruutetaan tai julistetaan mitättömäksi, pyynnön vastaanottava laitos ilmoittaa asiasta menettelyä pyytävälle laitokselle. Lisäksi se ilmoittaa asianomaiselle henkilölle ja, jos on aiheellista, hänen työnantajalleen päätöksestään sekä kansallisen lainsäädäntönsä mukaisista menettelyistä, joilla kyseiseen päätökseen voi hakea muutosta.
11. Jos pyynnön vastaanottava laitos ei saa tutkimustaan päätökseen kolmessa kuukaudessa joko asian monimutkaisuu-den vuoksi tai siksi, että joidenkin tietojen tarkistaminen edellyttää jonkin muun laitoksen osallistumista, se voi jatkaa määräaika, kuitenkin enintään kolmella kuukaudella. Pynnön vastaanottavan laitoksen on ilmoitettava menettelyä pyytävälle laitokselle määräajan jatkamisesta mahdollisimman pian ja vähintään viikkoa ennen alkuperäisen määräajan umpeutumista ja esitettävä syyt viivästymiselle ja ilmoitettava suuntaa antavasti, milloin tutkimus saadaan päätökseen.
12. Hyvin poikkeuksellisissa oloissa asianomaiset jäsenvaltiot voivat sopia poikkeavansa 9 ja 11 kohdassa vahvistetuista

määräajoista edellyttäen, että määräajan jatkaminen on perusteltua ja oikeassa suhteessa tapauksen olosuhteisiin ja että jatko aika on rajattu.

Vuoropuhelumenettelyn toinen vaihe

13. Jos laitokset eivät pääse yhteisymmärrykseen vuoropuhelumenettelyn ensimmäisen vaiheen aikana tai jos pyynnön vastaanottava laitos ei ole kyennyt saamaan tutkimustaan päätökseen kuuden kuukauden kuluessa pyynnön vastaanottamisesta, laitokset ilmoittavat asiasta toimivaltaisille viranomaisilleen. Jokainen laitos laatii toiminnastaan pöytäkirjan.
14. Asianomaisten jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset voivat päättää vuoropuhelumenettelyn toisen vaiheen aloittamisesta tai siirtää asian suoraan hallintotoimikunnan käsiteltäväksi.
15. Jos toimivaltaiset viranomaiset aloittavat vuoropuhelumenettelyn toisen vaiheen, jokainen niistä nimeää keskeisen yhteyshenkilön kahden viikon kuluessa siitä, kun laitokset ovat ilmoittaneet niille asiasta. Yhteyshenkilöillä ei tarvitse olla suoraa toimivaltaa asiassa.
16. Yhteyshenkilöiden on pyrittävä saavuttamaan yhteisymmärrys asiasta kuuden viikon kuluttua nimeämisestään. Jokainen yhteyshenkilö laatii toiminnastaan pöytäkirjan ja ilmoittaa laitoksille vuoropuhelumenettelyn toisen vaiheen tuloksista.

Sovittelumenettely

17. Jos vuoropuhelumenettelyn kuluessa ei saavuteta yhteisymmärrystä, toimivaltaiset viranomaiset voivat siirtää asian hallintotoimikunnan käsiteltäväksi. Kukin toimivaltainen viranomainen laatii hallintotoimikunnalle muistion, jossa esitetään tärkeimmät kiistanalaiset kysymykset.
18. Hallintotoimikunta pyrkii sovittamaan näkökannat yhteen kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun asia on annettu sen käsiteltäväksi. Se voi siirtää asian sovittelulautakunnalle, joka voidaan perustaa hallintotoimikunnan sääntöjen mukaisesti.

Loppumääräykset

19. Jäsenvaltiot ilmoittavat vuosittain hallintotoimikunnalle sellaisten riitojen lukumäärän, joihin on sovellettu tässä päätöksessä vahvistettua menettelyä, menettelyssä mukana olivat jäsenvaltiot, tärkeimmät kiistanalaiset kysymykset, menettelyn keston sekä sen tulokset.
20. Jäsenvaltiot toimittavat ensimmäisen vuosikertomuksensa kolmen kuukauden kuluessa tämän päätöksen ensimmäisen soveltamisvuoden päättymisestä.

21. Hallintotoimikunta arvioi kolmen kuukauden kuluessa ensimmäisten vuosikertomusten vastaanottamisesta kertomusten perusteella jäsenvaltioiden kokemuksia tämän päätöksen soveltamisesta. Ensimmäisen vuoden jälkeen hallintotoimikunta päättää, jatketaanko raportointia vuosittain.
22. Tämä päätös julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*. Sitä sovelletaan asetuksen (EY) N:o 987/2009 voimaantulopäivästä.

Hallintotoimikunnan puheenjohtaja
Gabriela PIKOROVÁ
